

László
episcop romano-catolic de Oradea Mare

V. / 2023

Nr. 1232/2023.

NOUL LITURGHIER ROMAN ÎN LIMBA MAGHIARĂ– CUM SĂ (NU) CELEBRĂM SFÂNTA LITURGHIE?

Într-o circulară anterioară am comunicat cele mai importante informații referitor la introducerea noului liturghier în limba maghiară. În Arhiepiscopia Romano-Catolică de Alba Iulia și în Episcopiile Romano-Catolice de Oradea, Satu Mare și Timișoara, noul liturghier va fi introdus începând cu data de 29 iunie anul curent, la sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel. Pentru a pregăti acest moment al introducerii în uzul liturgic al noii ediții a liturghierului de limbă maghiară, dar și ulterior, consider important ca toți confrății în preoție să studieze cu atenție această ediție, în care, pe lângă schimbările deja anunțate, vom găsi și alte modificări, adăugări și extinderi, precum și reformulări.

Pe lângă textele deciziilor necesare pentru publicarea cărților liturgice, merită citită prefața editată de Conferința Episcopilor Catolici din Ungaria (p. 18), în care găsim un rezumat al specificităților noii ediții. Pentru preoții care exercită ministerul liturgic și care celebrează sfânta liturghie, rămâne întotdeauna relevantă studierea principiilor și normelor pentru utilizarea liturghierului roman, așa cum au fost formulate în *Institutio Generalis*.

Trebuie să remarcăm cu atenție faptul, că în anexa noului liturghier, la punctul VI, pagina 1118, găsim printre altele, liturghiile proprii ale Diecezelor din România, printre care pentru Dieceza de Oradea, conform noului *Calendarium proprium (calendar propriu)* celebrăm următoarele: pe 25 iunie, sfințirea catedralei, pe 27 iunie, Sfântul Ladislau, patronul diecezei, iar pe 3 octombrie, pe Fericitul Bogdánffy Szilárd, episcop martir.

Studierea noului liturghier este o bună ocazie pentru a examina practicile noastre liturgice și a le îmbunătăți dacă este necesar, astfel încât, în celebrarea sfintei liturghii, să acționăm în conformitate cu instrucțiunile Bisericii și în spiritul

liturgic. Să ne amintim cuvintele rostite la hirotonirea noastră într-un preot, când ne-am angajat la celebrarea corectă și rodnică a sfintei liturghii: „*Vreți să celebrați sfintele mistere ale lui Cristos în jertfa euharistică și în sfintele sacramente, conform tradiției Bisericii, cu devotament și fidelitate, spre gloria lui Dumnezeu și sfințirea poporului creștin?*” Promisiunea noastră făcută la hirotonire este de a trăi mereu în unitatea Bisericii și în sfințenie taina sfintei liturghii. Prin urmare, preotul nu poate niciodată să celebreze sfânta liturghie din obișnuință. Anii de la seminar ne-au oferit un punct de plecare în educația liturgică, dar este esențial să prioritizăm zilnic pregătirea celebrării sfintei liturghii, deoarece nu putem trăi actul sacru decât dacă îl pregătim corespunzător.

În cele ce urmează voi prezenta câteva propuneri gândite pentru a fi meditate și aplicate de către Confrății mei preoți:

1. Să dedicăm suficient timp **formării liturgice** deja menționate, pentru a studia recomandările cărților liturgice și instrucțiunile date de autoritățile competente, aplicând corect cele formulate.
2. Pentru celebrarea demnă a sfintei liturghii este esențial să ne **concentrăm** asupra celebrării în sine. Trebuie să evităm să pornim spre altar fără o pregătire spirituală adecvată, invocând lipsa de timp. Înaintea celebrării sfintei liturghii și a celorlalte celebrări liturgice, trebuie să ne liniștim, pentru ca și noi să fim atinși de sfințenia acțiunii săvârșite. De asemenea, să ne oferim suficient timp și după celebrarea sfintei liturghii, pentru a aprofunda experiența acceptării harurilor primite, mulțumind pentru lucrarea minunată a lui Dumnezeu.
3. Trebuie să **urmăm cu fidelitate instrucțiunile liturgice** privind celebrarea sfintei liturghii. Este adevărat, că fiecare preot își poartă propria individualitate în actul sacru. Cu toate acestea, liturghia sfântă, și actul sacru nu poate fi niciodată după propriul nostru stil, așa cum a formulat cineva. Preotul care celebrează liturghia trebuie să dea dovadă de fidelitate în ceea ce privește folosirea textelor liturgice, a staturii și gesturilor liturgice, a perioadelor liturgice și a cântecului liturgic. Nu ne putem permite să modelăm liturghia după ideile și gusturile noastre, ci trebuie să ne străduim să celebrăm actele sacre cu o trăire profundă, frumos, cu calm și inteligibilitate, transmițând harurile lui Dumnezeu credincioșilor, care au dreptul să participe la liturghia Bisericii.
4. Avem adesea tendința de a **simplifica liturghia**. Deși există oportunități de a folosi forme mai simple atunci când se justifică, să ne străduim să lăsăm ca frumusețea liturghiei să se desfășoare în acțiunile sacre. Respectarea părților prevăzute ale liturghiei, includerea tăcerii în actul sacru, folosirea formelor solemne, cum ar fi tămâierea, stropirea cu apă sfințită, servesc la creșterea devoțiunii participanților, dacă sunt practicate în mod corespunzător.
5. În noul liturghier, sub titlul Apendice, găsim și **melodiile folosite** în celebrarea sfintei liturghii. Să îndrăznim să folosim acestea după o practică adecvată, și în celebrarea sfintei liturghii să cântăm părțile care se pretează la

cântare pe lângă textele care se recită. Evitarea cântării textelor liturgice poate fi un semn de simplificare sau chiar de comoditate. Mai ales cei pentru care cântarea nu înseamnă o încercare, să oferim această formă de celebrare a liturghiei, care este primită cu mare bucurie și satisfacție de mulți credincioși.

6. Să fim exigenți în folosirea **cântecului liturgic**. În special în situațiile în care slujește un cantor la liturghie, este esențială consultarea anterioară și pregătirea în conformitate cu instrucțiunile liturgice. Acolo unde nu există un cantor și credincioșii nu îndrăznesc să cânte, să evităm orice soluție nepotrivită care nu este demnă de sfințenia liturghiei, de exemplu, difuzarea cântecelor înregistrate.

7. Am abordat deja tema **disciplinei liturgice**. Cu toate acestea, cred că este important să repetăm, că celebrarea liturghiei este o prioritate a activității noastre preoțești, împreună cu rugăciunea. Liturghia trebuie să o celebrăm cu un spirit de rugăciune. Liturghia celebrată de noi trebuie să fie o rugăciune care să atragă și credincioșii. Să evităm superficialitatea, graba și mișcările inutile în timpul liturghiei. Înainte de începerea liturghiei, să pregătim tot ce avem nevoie. Mișcările inutile în timpul liturghiei sunt respingătoare fiind un semn de superficialitate, care tulbură devotamentul credincioșilor. Să ne străduim pentru profunzime, minuțiozitatea și disciplină.

8. Printre instrucțiunile liturgice se numără și cele referitoare la **spațiul liturgic**, la dotarea și îngrijirea acestuia. Să fim exigenți atunci când este vorba de dotările bisericii. Să ne ferim de a transforma bisericile noastre într-un depozit de obiecte religioase. Atunci când amenajăm altarele, să respectăm, de asemenea, regulile de bază. De obicei, altarele sunt dedicate unui sfânt. Să evităm să aglomerăm altarele cu imagini și statui, să folosim doar simboluri care au legătură cu un eveniment sau o ocazie actuală, evitând perpetuarea utilizării simbolurilor în bisericile noastre. Împodobirea altarelor să fie pretențioasă, dar simplă, evitând utilizarea materialelor plastice.

9. Pe lângă disciplina liturgică și atmosfera din spațiul liturgic este foarte important ca și **preotul să fie îngrijit**. Să fim atenți la modul în care ne prezentăm în biserică, în cimitir, în fața credincioșilor noștri cu ocazia diferitelor celebrări. Preotul care se pregătește să celebreze sfânta liturghie trebuie să fie îmbrăcat corespunzător. Nu este exagerare dacă credincioșii ne văd înbrăcați în reverendă. Spune mult despre trăirea noastră liturgică modul în care ne prezentăm la celebrarea actului sacru, hainele pe care le purtăm, culorile, grija pe care o acordăm încălțăminte etc.

10. Celebrarea demnă a liturghiei presupune, de asemenea, ca preotul celebrant să ofere **îndrumare și formare** adecvată personalului, ministranților și lectorilor. Să-i sprijinim cu înțelegere și bunăvoință pe cei care iau parte activă la liturghie.

Când am formulat aceste principii, m-am gândit la acea nevoie și finețe interioară pe care trebuie să le cultivăm și să le perfecționăm în mod constant, astfel încât sfânta liturghie și acțiunile sacre să fie izvoare de har în orice moment și în orice împrejurare pentru cei care doresc să se folosească de ele.

Nimic nu este mai deprimant decât atunci când credincioșii își exprimă nemulțumirea și indignarea față de modul în care preotul celebrează sfânta liturghie sau celebrările sacre. În tot ceea ce facem, trebuie să ne străduim ca liturghia să fie atragătoare, conducându-i în același timp pe credincioși la profunzimea momentului sfânt. Liturghia pe care o celebrăm trebuie să fie frumoasă, înălțătoare și plină de sfințenie. Noi, cei care celebrăm sfânta liturghie, suntem instrumente ale lui Dumnezeu, iubitor de oameni. Să ne străduim să susținem și să promovăm sfințenia credincioșilor în liturghia pe care o celebrăm, spre mărirea lui Dumnezeu.

* * *

Nr. 1233/2023.

CONCEDIUL PREOȚILOR

Și preotul are nevoie de odihnă și relaxare. Atunci când ne planificăm concediul de vară, să ținem cont de următoarele aspecte și cerințe: – 1. Să ne ajutăm unii pe alții prin suplinire, astfel încât toată lumea să aibă posibilitatea de a beneficia de concediu. – 2. Fiecare preot-paroh trebuie să fie în mijlocul credincioșilor la solemnitățile de poruncă. La aceste sărbători nu putem beneficia de concediu! 3. Conform practicii de până acum, trebuie anunțat biroul episcopal cu privire la perioada de concediu, precum și numele preotului înlocuitor. De asemenea, este important ca perioada concediului să fie cu adevărat pentru recreerea noastră. De mai multe ori m-am întâlnit cu preoți care după concediu se întorceau la parohie și mai obosiți. Toate deplasările nejustificate, suplinirile permanente și programul neorganizat cu înțelepciune, cauzează oboseală. Să evităm tot ceea ce nu servește relaxării și odihnei noastre în timpul concediului!

* * *

Nr. 1234/2023.

EXERCIȚII SPIRITUALE PENTRU PREOȚI ÎN 2023

Așa cum am scris deja într-o circulară anterioară, în acest an oferim două exerciții spirituale pentru preoții din dieceza noastră, după cum urmează:

- în perioada **24-29 iulie 2023**, la Centrul Spiritual Manresa din Cluj-Napoca, sub conducerea părintelui spiritual al Seminarului de Esztergom, pr. Csépanyi Gábor;

- în perioada **21-26 august 2023**, la Șinteu, sub conducerea, părintelui Kránitz Mihály, profesor de teologie la Universitatea Catolică Pázmány Péter.

Pentru reculegerea din luna iulie încă se poate înscrie.

Încă se mai pot face înscrieri!

Nr. 1235/2023.

EXERCIȚII SPIRITUALE PENTRU PREOȚI ÎN DIECEZELE VECINE

La întrunirea din toamna anului trecut a Conferinței Episcopilor Catolici din România, episcopii s-au înțeles ca perioada exercițiilor spirituale pentru preoți să fie accesibilă și pentru preoții diecezelor învecinate. În acest sens, pe lângă exercițiile anunțate și organizate în dieceza noastră, vă oferim următoarele oportunități:

1. Exerciții spirituale pentru preoți în Dieceza Romano-Catolice de Satu Mare va avea loc în Casa Comunitară Helga Winter, în perioada 28-31 august 2023, și va fi condusă de părintele iezuit Hesz István SJ. Pentru informații suplimentare sau pentru înscrieri, vă rugăm să contactați pe Ilyés Csaba, manager birou (0744701117).

2. Dieceza Romano-Catolică de Timișoara organizează următoarele exerciții spirituale în casa surorilor din Caransebeș:

- în limba maghiară în perioada 25-29 septembrie 2023, moderată de PS Fekete Szabolcs Benedek, episcop auxiliar de Szombathely;

- în limba română, în perioada 16-20 octombrie 2023, condusă de episcopul greco-catolic de Lugoj, Ioan Călin Bot. Pentru mai multe informații puteți contacta în biroul episcopal pe vicarul general, Msgr. Johann Dirschl (0256490081).

Oradea, 25 iunie 2023.

†Böcskei László
episcop diecezan m.p.